

- ร่าง - แนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง การให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจบางประเภท

มิถุนายน 2567

ธนาคารแห่งประเทศไทย

จัดทำโดย

กลุ่มงานนโยบายสินเชื่อ

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

สายนโยบายสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

โทรศัพท์ 0 2283 5837, 0 2356 7539

e-mail: CP-RPD@bot.or.th

ร่างแนวนโยบาย ธปท. ณ 27 พฤษภาคม 2567 ใช้สำหรับ Public Hearing

ทั้งนี้ ธปท. อาจปรับปรุงแก้ไขเพื่อความเหมาะสม

แนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง การให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจบางประเภท

1. เหตุผลในการออกแนวนโยบาย

เนื่องจากในอดีตอัตราการขยายตัวด้านสินเชื่อของระบบสถาบันการเงินมีการกระจายตัวอยู่ในธุรกิจประเภทต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตของประเทศในระยะยาว ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้มีการออกแนวนโยบายการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจบางประเภทเพื่อรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจการเงินของประเทศ โดยขอความร่วมมือจากสถาบันการเงินให้มีการควบคุมอย่างเข้มงวดเป็นพิเศษในการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจบางประเภทที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตของประเทศในระยะยาว และนำเงินมาให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจที่สำคัญซึ่งสามารถช่วยพัฒนาประเทศและระบบเศรษฐกิจโดยรวมมากขึ้น

การปรับปรุงแนวนโยบายในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หลักเกณฑ์ในภาพรวมมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน โดยยังคงหลักการเดิมที่เน้นให้สถาบันการเงินระมัดระวังในการให้สินเชื่อไปยังกลุ่มที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตของประเทศในระยะยาวและอาจสร้างความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของเศรษฐกิจการเงินของประเทศ รวมถึงให้สถาบันการเงินมีการบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมอย่างเหมาะสม โดยเพิ่มลักษณะสินเชื่อที่สถาบันการเงินพึงระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อ เช่น สินเชื่อที่อาจเอื้อต่อการหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์ของทางการปรับปรุงข้อกำหนดในการให้สินเชื่อโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกัน และยกเลิกข้อกำหนดบางประการเพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้อง

2. แนวนโยบายที่ยกเลิก

แนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง แนวนโยบายการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจบางประเภท ลงวันที่ 4 มีนาคม 2552

3. ขอบเขตการบังคับใช้

แนวนโยบายฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

4. เนื้อหา

4.1 ข้อพึงปฏิบัติในการให้สินเชื่อ

สถาบันการเงินพึงระมัดระวังและพิจารณาอย่างเข้มงวดเป็นพิเศษแก่การปล่อยสินเชื่อที่อาจเอื้อต่อการหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์ของทางการ และสินเชื่อในธุรกิจที่ไม่เป็นประโยชน์โดยตรงต่อการเพิ่มผลผลิตของประเทศในระยะยาว โดยเฉพาะการให้สินเชื่อเพื่อเก็งกำไรในธุรกิจบางลักษณะ ธุรกิจนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยหรือแสดงออกซึ่งความเป็นอยู่อย่างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น บริการที่ไม่เป็นประโยชน์โดยตรงต่อการเพิ่มผลผลิตของประเทศในระยะยาว รวมถึงธุรกิจที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี

ทั้งนี้ หากเป็นการให้สินเชื่ออันพิจารณาได้ว่าเป็นการกักตุนสินค้าเพื่อเก็งกำไร มีพฤติกรรมส่อไปในทางการกักตุนสินค้าเพื่อเก็งกำไร หรือมีพฤติกรรมที่เข้าลักษณะอาจเป็นการหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์ของทางการ ก็ขอให้สถาบันการเงินระงับการให้สินเชื่อเหล่านั้น

4.2 หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัย

(1) สถาบันการเงินควรพิจารณาให้สินเชื่อหรือให้กู้ยืมแก่ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เฉพาะโครงการที่ผู้ประกอบการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น และควรใช้ความระมัดระวังในการพิจารณาให้สินเชื่อหรือให้กู้ยืมแก่ผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่กระทำการใด ๆ อันเป็นการหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ต้องขอรับใบอนุญาตทำการจัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน

(2) ในการพิจารณาให้สินเชื่อเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัยแก่บุคคลใด สถาบันการเงินพึงคำนึงถึงความเป็นไปได้ของโครงการเป็นหลัก รวมทั้งพิจารณาผลประโยชน์ของโครงการว่าจะเป็นการเสริมสร้างที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำการให้แก่ผู้ที่มีความต้องการอย่างแท้จริง มิใช่สำหรับการเก็งกำไรหรือแสดงออกถึงความเป็นอยู่อย่างฟุ่มเฟือย

นอกจากนี้ สำหรับการให้สินเชื่อแก่บุคคลธรรมดาเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัย ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามกฎหมายและหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวข้องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

4.3 หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อเพื่อการซื้อหลักทรัพย์และการให้สินเชื่อโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกัน

ในการซื้อหุ้นคืนจากผู้ถือหุ้น (treasury stock) และการให้สินเชื่อที่มีหลักทรัพย์เป็นประกัน สถาบันการเงินยกเว้นบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ต้องบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสมและถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

4.3.1 การให้สินเชื่อเพื่อการซื้อหลักทรัพย์

ในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่บริษัทมหาชนจำกัดเพื่อนำไปซื้อหุ้นคืนจากผู้ถือหุ้น (treasury stock) ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของกระทรวงพาณิชย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อนุญาตให้บริษัทมหาชนจำกัดซื้อหุ้นคืนจากผู้ถือหุ้นได้ โดยการซื้อหุ้นคืนดังกล่าวต้องไม่เป็นเหตุให้บริษัทมหาชนจำกัดนั้นประสบปัญหาทางการเงิน

4.3.2 การให้สินเชื่อโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกัน

ในการพิจารณาให้สินเชื่อโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกัน สถาบันการเงินพึงระมัดระวังไม่ให้เป็นการสนับสนุนให้เกิดการเก็งกำไรในตลาดหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และต้องดูแลให้มีการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่ดีและเหมาะสม ตลอดจนมีการเปิดเผยข้อมูลการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างชัดเจน โดยให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) ข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่เป็นประกัน

หลักทรัพย์ที่เป็นประกันจะต้องเป็นหลักทรัพย์ที่ลูกค้ามีกรรมสิทธิ์และปลอดภาระผูกพัน รวมถึงต้องไม่เป็นหลักทรัพย์ที่ได้มาจากธุรกรรมการยืม

(2) ข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีรับหลักทรัพย์เป็นประกัน

(2.1) กรณีหลักทรัพย์ที่เป็นประกันเป็นหลักทรัพย์ที่ฝากไว้ที่ บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ให้สถาบันการเงินเลือกวิธีการจำหน่ายหลักทรัพย์ดังกล่าวเป็นประกันได้ 2 วิธี

(2.1.1) การจดทะเบียนจำหน่ายใบหลักทรัพย์ ให้สถาบันการเงินดำเนินการให้ลูกค้าจดทะเบียนจำหน่ายใบหลักทรัพย์เป็นประกัน โดยระบุชื่อสถาบันการเงินเป็นผู้รับจำหน่ายและส่งมอบใบหลักทรัพย์นั้นให้แก่สถาบันการเงินดังกล่าวให้เสร็จก่อนวันที่ลูกค้าเริ่มเบิกใช้สินเชื่อ หรือ

(2.1.2) การจำหน่ายหลักทรัพย์ในระบบไร้ใบหลักทรัพย์ (scripless) ให้สถาบันการเงินดำเนินการตามระเบียบ วิธีปฏิบัติของ บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด

(2.2) การจำหน่ายหลักทรัพย์ที่มีได้ฝากไว้ที่ บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ให้สถาบันการเงินใช้วิธีการจดทะเบียนจำหน่ายใบหลักทรัพย์ตาม (2.1.1) เท่านั้น

(3) ข้อกำหนดในการให้สินเชื่อที่มีหลักทรัพย์เป็นประกัน

(3.1) ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามมาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อที่เหมาะสมและรัดกุม โดยวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าเป็นสำคัญ

(3.2) สถาบันการเงินต้องจัดให้มีมาตรการควบคุมดูแลไม่ให้ลูกค้านำเงินให้สินเชื่อไปใช้เพื่อเก็งกำไรในตลาดหลักทรัพย์หรือใช้ในลักษณะที่ไม่เหมาะสม เช่น การสร้างราคาหลักทรัพย์

(3.3) สถาบันการเงินต้องจัดให้มีระบบงานที่สามารถติดตามราคาของหลักทรัพย์ที่นำมาวางเป็นประกันที่เหมาะสม รวมถึงสอดคล้องกับลักษณะและความซับซ้อนของธุรกรรม

(3.4) ในกรณีหลักทรัพย์ที่เป็นประกันมีมูลค่าลดลง สถาบันการเงินอาจเรียกให้ลูกค้านำหลักทรัพย์มาจำหน่ายเพิ่มขึ้นตามวิธีที่กำหนดไว้ใน (2) หรือเรียกชำระคืนหนี้คงค้างบางส่วนได้ และหากเรียกชำระคืนหนี้คงค้างบางส่วนแล้ว สถาบันการเงินจะให้สินเชื่อแก่ลูกค้าดังกล่าวเพิ่มขึ้นอีกไม่ได้ แม้ว่าหลักทรัพย์ที่เป็นประกันจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นภายหลังก็ตาม ทั้งนี้ สถาบันการเงินพึงระบุแนวทางการบังคับหลักประกันในสัญญาสินเชื่อให้ชัดเจนและสื่อสารให้ลูกค้าทราบถึงการดำเนินการที่อาจส่งผลกระทบต่อลูกค้าได้ เช่น แนวทางการดำเนินการกรณีมูลค่าหลักทรัพย์ที่เป็นประกันต่ำกว่าระดับที่ลูกค้าได้ตกลงไว้กับสถาบันการเงิน

(3.5) ในกรณีที่หลักทรัพย์ที่เป็นประกันมีมูลค่าเพิ่มขึ้น หากลูกค้าประสงค์จะขอเพิ่มวงเงินสินเชื่อและสถาบันการเงินตกลงยินยอมด้วย ให้ดำเนินการได้เฉพาะทำเป็นสัญญาฉบับใหม่ต่างหากจากสัญญาฉบับเดิมหรือยกเลิกสัญญาฉบับเดิมและทำเป็นสัญญาฉบับใหม่ทั้งจำนวนเท่านั้น แต่การดำเนินการเช่นนี้ควรกระทำแต่เพียงครั้งคราว โดยต้องมีใช่เป็นการเลี้ยงเพื่อปรับวงเงินสินเชื่อขึ้นลงตามราคาหลักทรัพย์ในทำนองของการให้สินเชื่อเพื่อซื้อหลักทรัพย์ (margin loan)

(3.6) สถาบันการเงินต้องจัดให้มีกระบวนการควบคุมดูแลและสอบทานการให้สินเชื่อโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกันให้เป็นไปตามนโยบายและระเบียบปฏิบัติของสถาบันการเงินอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยหากพบว่าลูกค้านำเงินให้สินเชื่อไปใช้เพื่อเก็งกำไรในตลาดหลักทรัพย์หรือนำเงินให้สินเชื่อไปใช้ในลักษณะที่ไม่เหมาะสม ให้ส่งรายงานการตรวจสอบดังกล่าวให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบทันที

5. วันเริ่มต้นบังคับใช้

แนวนโยบายฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ มิถุนายน 2567 เป็นต้นไป